

[Jørgen Jensen]

Men kendsgerningen er, at det internationale samarbejde imod krisen er brudt sammen, og at krisen tværtimod er blevet udnyttet til at styrke de stærke kapitalgrupper og de lande, som repræsenterer disse grupper.

Det er ingen tilfældighed, når Vesttyskland fremtræder som den økonomisk stærkeste og dermed også politisk dominerende magt inden for EF. Danske arbejdere og danske forbrugere har også måttet yde deres til den styrkelse af den vesttyske finanskapital, som har fundet sted. Det store handelsunderskud, vi har med Vesttyskland, skyldes altså ikke og er ikke et udtryk for forbrugsvaner i Danmark eller for større konkurrencedygtighed i Vesttyskland, men er udtryk for politisk magt og pression over for Danmark.

Indkomstpoltikken, som den er formuleret gennem de mange forlig mellem socialdemokratiet og de borgerlige partier, har ikke, som man sagde, og som man også gentog i dag, fordelt krisens byrder således, at de stærkeste skuldre tog de største læs. Tværtimod har den politik sikret, at kapitalhavere og spekulanter først og fremmest fik tilgodeset deres krav om den maksimale profit, som de ønskede. Det kan derfor eller rettere sagt burde ikke kunne overraske, at bankers og pengeinstitutters årsregnskaber for 1977, som nu er offentliggjort, viser stigende overskud og en ophobning af kapital. Jeg kunne nævne en lang række eksempler: Privatbanken har et overskud på 153 mill. kr., Handelsbanken 218 mill. kr., Den danske Bank 232 mill. kr., og sådan kunne man blive ved. Ser man på den kapital, de største banker behersker, viser det sig også, hvem der har den egentlige økonomiske magt i landet. Handelsbanken har en egenkapital på 1,9 mia kr., og gennem bestyrelsesposter har man her samlet en økonomisk magt med indflydelse på selskaber, som har yderligere 5 mia kr. Det bliver tilsammen mere end 7 mia kr. eller mere end en syvendedel af den samlede egenkapital i aktieselskaberne herhjemme.

Derfor er det rigtigt, at der er al mulig grund til at kræve økonomisk demokrati, også hvis vi skal gennemføre en lang række af de investeringer, som er planlagt, og som vort parti mener skal gennemføres her og nu: jeg kan nævne brobyggeri, tunnelbane i København og investeringer på energiområdet. Der er vi ikke enige i, at der skal prioriteres

på en sådan måde, at man ikke kunne gennemføre det sidste.

Men det er ikke rigtigt, at det skulle være en forudsætning, at man så gennemførte en tvangsopsparing til en central fond for at sikre penge til investeringer. Der er fonds i de pengeinstitutter, som jeg allerede har nævnt. Der er altså kapital nok. Det, det drejer sig om, er at få bestemmelsesret over de eksisterende fonds. Økonomisk demokrati er uforeneligt med det privatkapitalistiske system. Økonomisk demokrati må betyde, at samfundet får kontrol med og en planmæssig styring af de kapitalmængder, der er til rådighed i samfundet. Derfor skal der også skabes større forståelse for de muligheder, som et socialistisk samfund og system ville give menneskene, ikke alene ved at skabe materielle forudsætninger for at løse en lang række opgaver, men også ved at fjerne udbytning og give muligheder for et rigere liv på alle områder menneskene imellem.

Men hvis vi tager her og nu, drejer det sig om at begrænse den enkeltes og kapitalgruppernes tøjlesløse frihed til at disponere over de værdier, som er i samfundet, og sikre den størst mulige påvirkning af investeringer og produktion. Dette sker ikke ved en ny tilførsel af kapital til aktieselskaberne, hvad enten det skal ske over ATP eller ved en ny af lønmodtagerne skabt investeringsfond. Det kan ske her og nu gennem krav om en udvidet oplysningspligt og kontrol med koncerner. Det kan ske ved skærpede regler for afskrivning og fondsdannelser. Ikke mindst det sidste har været meget inde i debatten i de seneste uger, hvor det jo er afsløret, at dette er en legal mulighed for at unddrage sig beskatning. Det kan ske ved forbud mod lukning af virksomheder hen over hovedet på lønmodtagerne. Det kan ske ved forbud mod fjernelse af kapital ud over det, man selv har investeret i aktier.

Større indflydelse på egen arbejdssituation, som man urigtigt påstår kan opnås gennem regeringens ØD-tanker, kan kun sikres ved et angreb på og en begrænsning af arbejdsgivernes ledelsesret. Det er en forudsætning for at forhindre afskedigelser. Det er en forudsætning for at forhindre en sortering af arbejdskraften ved ansættelser. Det er også en forudsætning for, at de ligestillingsforslag, som vi behandler i arbejdsmarkedsudvalget i disse dage, kan få nogen vægt.